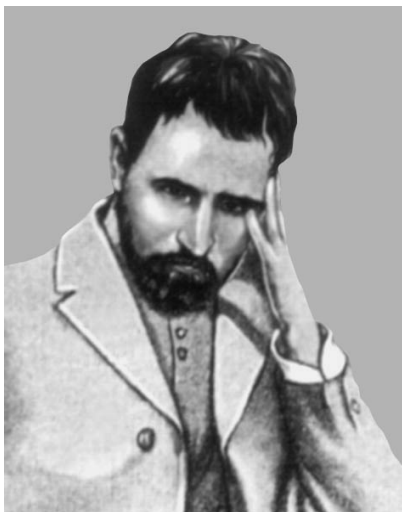

ГАПОН Георгій Аполлонович (05(17). 02. 1870, с. Білики, нині смт Кобеляц. р-ну Полтав. обл. — 28. 03(10. 04). 1906, похов. у С.-Петербурзі) — громадський і політичний діяч. Закін. Полтав. семінарію (1893), навч. у С.-Петербур. духов. академії (1898– 1903). Від 1898 мешкав у С.-Петербурзі, служив у дит. притулках. 1902 відсторонений Синодом від виконання своїх обов'язків за «морал. гріховність». У 1903 завершив роботу над богослов. дис. «Современное положение прихода в православных церквах, греческой и русской». Організатор робітн. гуртків і спілок, зокрема 1904 створив і очолив Зібрання рос. фабрично-завод. робітників С.-Петербурга. З метою координації дій

робітн. руху відвідав Москву, Харків, Київ, Полтаву, однак вирішив, що доцільніше розбудовувати с.-петербур. організацію, яка у грудні 1904 нараховувала 20 тис. чл. Одночасно був агентом охоранки, отримував гроші з секрет. фонду департаменту поліції на деполітизацію робітників і виховання їх у монархічно-реліг. дусі. Ініціював проведення 9(22) січня 1905 мир. походу робітників із петицією до імператора Миколи II, про який заздалегідь попередив поліцію. Похід закінчився розстрілом демонстрації біля Зимового палацу (загинуло бл. 1 тис. осіб, поранено 3–4 тис.), що стало поч. рос. революції 1905–07. Виїхав за кордон, де вів переговори з В. Леніним та ін. рев. діячами щодо організації коаліц. рев. комітету під своїм керівництвом. Вступив до партії есерів, однак незабаром виключений за «політ. безграмотність». У жовтні 1905 повернувся до С.-Петербурга. Продовжив співпрацю з поліцією, намагався відновити свій вплив на робітн. організації. За рішенням ЦК партії есерів повішений на дачі поближ. ст. Озерки у передмісті С.-Петербурга. 1925 у Ленінграді опубл. кн. Г. «История моей жизни» (перевид. 1990 у Москві).

Рекомендована література

1. Грибовский В. Загадочные документы Гапона, с личных воспоминаний // Истор. вест. 1912. Т. 127;
2. Семенов С. Кровавое воскресенье. Ленинград, 1965;
3. Книш З. Піп Гапон. Торонто, 1977.

Т. П. Пустовіт

Бібліографічний опис:

Гапон Георгій Аполлонович / Т. П. Пустовіт // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-28644>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).